ЦИЈЕНА 2.— ДИНАРА

Поштарина плаћена у готовом

Glas

ORGAN NARODNOG FRONTA ZA OKRUG BANJALUKU

»GLAS« izlazi jedanput nedjeljno. Mjesečna pretplata za Banja Luku i unutrašnjost stoji Din 9.-, tromjesečna Din 27.-, polugodišnja Din 54.-, godišnja Din 108.-. — Redakcija i administracija: Banja Luka, ulica Đure Pucara-Starog, broj 9/I sprat. — Glavni i odgovorni urednik Milica Vrhovac. Telefon broj 358, broj ček. računa kod Privredne banke 75-404200. — Štamparija »Glas« B. Luka

GODINA V. | BANJA LUKA, 1 augusta 1947 god. | Broj 31 (111)

ПРОСЛАВА НАРОДНОГ УСТАНКА У БОС. КРАЈИНИ

У Козари, у Подгрмечу и Дрвару одржани су велики народни зборови на којима је народ Крајине манифестовао спремност за извршење Петогодишњег плана

У ДРВАРУ

Народ овога краја пошао је на свој велики збор у Дрвар да изврши смотру својих радних снага и да да нове обавезе за остварење и премашење грандиозне Титове петолетке и за што бржу изградњу социјализма у нашој земљи.

Док се народ у недељу изјутра кретао на збор обновљени Дрвар га је спремао очекивао са обновљеном Титовом пећином. Збор је отворио секретар Среског одбора НФ-а Дрвара друг Перо Грубор. Послије неколико кратких садржајних реченица друга Грубора које су хиљадама људи пренијели звучницом и инсталиране емисионе станице ријеч је узео претсједник наше Народне Владе друг Родољуб Чолаковић.

Пријава вољеног претсједника изазвала је одушевљено клицање Народној Влади и скандирање — Роћко.

У свом говору друг претсједник је нагласио да се осјећа срећним што са народом и крајем прворборцем прославља највећи празник народа Босне и Херцеговине. **»Народни устанак, рекао је друг Чолаковић, је показао да је основна снага сваке државе и земље - снага народа. Заједнички смо не само да истјерамо окупатора, већ и да изградимо нов живот и да ова земља доиста буде наша - народна. Зато је дјело јучерашњег устанка - дјело јучерашњег. Зато ће тај дан блистати у нашој историји као што сунце блиста.**

Говорећи о дужностима сваког човјека при извршењу наших задатака друг Чолаковић је подвукао да никаква жртва за домовину какву ми имамо и за Армију какву је наша не смије никоме бити не превелика ни тешка. Да постигнемо коначни циљ у изградњи социјалистичког благостања у нашој земљи потребно је још много труда, напора и самопрегијева, јер »велика дјела траже велико напора«, рекао је друг Роћко. Тај циљ неће бити тешко постићи, ако сваком нашем радном човјеку и поштеном родољубу наш Петогодишњи план постане први и највећи закон рада, а његово остварење и премашење стална и највећа брига. Осврћући се на спољно политичку ситуацију друг Чолаковић је рекао: **»Ми данас у свијету имамо много пријатеља и савезника на челу са великим Совјетским Савезом, а то значи да је наша будућност осигурана и да ћемо све наше планове остварити, Снага словенских држава са Совјетским Савезом на челу не само да нам даје сигурност и вјеру у будућност, већ је то уједно и великог допринос миру у свијету. Има људи који би поново хтјели да ратују, али је наша заједничка снага - снага словенских и осталих слободољубивих народа неразорива брана свима ратним хушкачима. Они се данас бацају на нашу земљу блатом и клеветама, а на нашим границама чине разне провокације. То је све за то што је у нашој земљи прошло вријеме њихових господстава, наша земља је не велика, али поносна. Ми смо и сувише свијести што за нас значи наша домовина, с којом никада нико иза неће моћи петкутурвати своје рачунеч.** На крају свог говора друг Чолаковић је рекао: **»Имајте стаљно на уму да је сваки наш напор - напор за нашу срећу, за будућност наших покољења, учинимо све да сваки од нас буде још поноснији нашом дивном и славном домовином.**

Послије друга Чолаковића говорили су: друг Вељо Стојнић, секретар Савезне контролне комисије, један од прворбораца и руководилаца устанка у овом крају и прворборац друг Никола Котле члан Земаљског одбора синдиката за БХ. Са неколико топлих реченица у име радних совјетских људи и братске Црвене Армије народу Дрвара поздравио је пуковник Сиделников кога је народ топло и одушевљено поздравио. Послије збора народ је обилазио гробове палих бораца и Титову пећину.

У СРБЦУ

На великом среском збору одржаном у Разбоју под столљетним тополама, на самој обали ријеке Врбаса, на мјесту гдје су некад били непријатељски бункери и у току рата тако непријатељско упориште, које је наша славна Пета козарска бригада у септембру 1943 године заузела и отјерала непријатеља, сакупио се народ србачког среза да прослави свој народни празник.

На збору је узело учешћа преко 4.000 људи. Збор је отворио друг Никола Матавуљ учитељ из Разбоја и предао ријеч другу Вељки Ђорђевићу генералном секретару владе Босне и Херцеговине. Други Ђорђевић поздравио је присутне, честитао им народни празник па у свом говору потсјетио све на тешке дане окупације, на издају четника 1941 и на славну борбу наших партизана. Говорећи о Петогодишњем плану друг Ђорђевић, свечано се на то шта његовим остварењем добија сељак и шта сељак треба да да за његово остварење. Завршавајући свој говор друг Ђорђевић подвукао је да ће се најбоље одужити палим борцима на тај начин ако сви узмемо учешћа у остварењу нашег Петогодишњег плана да би наши народи дошли до оног циља за који су најбољи синови наше земље дали своје животе. На збору је говорио друг Саничанин секретар СНО-а и претставник Југословенске Армије.

У РИБНИКУ

27 јули ов. год. прослављен је народ Кључа на два установичка мјеста: у Рибнику и Саници.

У свим селима је ужурбаност и припреме, омладинци трче и објављивају народ да се треба кретати на збор. Око 11 сати стизале су поворке из Врбљана, Слатине и Превеје. Пјесма омладине, разговор старијих били су често пута прекидани паролама: Титу, Партији, Народној власти, и народ се све више скупљало на мјесту зборова. Настали су разговори о старим биткама, о нашој садашњој борби. »Ја се сјећам као да је то било јуче, каже Стеван Ћебић, када смо нападали на ову станицу 1941 године. Оно је било право јунаштво јер смо ишли голоруки на њих, допуни га стари Тривун. И тако, се разговори старијих о борбама и устанку мијешају са пјесмом омладине, чији стихови такође говоре о нашим борбама.

Сву ову живост прекиде глас старог Тривуна: »Прђите народе ближе, да почнемо са збором. Овдје има другова и из Сарајева, који су нам дошли и донијели дарове«. Народ се окупљао око позорнице не коју излази друг Ђука Бувач, члан НФ-а, који отвара прославу, поздравља присутне, а затим саопштава да су стигли поклони од Покрајинског Комитета К. П. Ј. Министарства народног здравља и радног колектива »Ослобођење«. Са његовим саопштењем измјешане се поклицци Партији, Влади Босне и Херцеговине, а затим је добио ријеч друг Рудн Колек, који је топло поздрављен од народа, одржао кратки говор, поздравио и честитао празник и предао поклон од Покрајинског Комитета К. П. Ј.: новчани прилог за Културни дом, радио апарат, библиотеку, ормар за књиге, бисту Титову, слике Тита, Лењина, Сталина и разног писаћег материјала. Исти поклон дат је и Саници. Иза њега је говорио у име радног колектива »Ослобођење« друг Алвард поздрављајући и предајући народу поклоне. Редакција »Ослобођења« послала је Бусијама поклоне: радио, библиотеку и писаћег прибора.

НА КОЗАРИ

27 јула одржана је свечана прослава народног устанка на најславнијем бојишту Козаре — Крушковцу. На том дијелу бојишта наши козарски хероји су највише нанијели штете непријатељу и увијек га нападали приликом подухвата његових многобројних офанзива на Козару.

На збору су говорили прворборци Устанка другови: Бошко Шиљеговић генерал мајор, Осман Карабеговић, Лепа Перовић и Душанка Ковачевић. Говорници су у својим говорима нагласили херојску борбу народа Козаре и његово настојање у подизању попаљених и попљачканих села кроз извршење Петогодишњег плана. Говорећи о Плану друг Осман Карабеговић је рекао: **»Услов да се оствари план и програм који ће за двије до три године побољшати живот свију нас** јесте да продубљујемо јединство радника и сељака, тако да се оно огледа кроз рад, и то да испомагању радника селу, у предавању намирница граду од стране села. То је основица у раду и политици наше државне заједнице. Има људи ко има све ово не мирнице, али то је само једна шачица оних који би хтјели да живе на туђи рачун. Они би хтјели да нас и даље израбљују иностранци империјалисти. Такве треба раскринкавати и тјерати, јер су то душмани наше земље и независности. И као што смо се на фронтовима борили против душмана, данас морамо на раду у селу, у предузећима, установама и школама да се боримо за остварење Петогодишњег плана, који ће донијети нашој заједници лепши живот«.

Послије програма настало је народно веселе.

У БАЊОЈ ЛУЦИ

Прослава дана Устанка у Бањој Луци обављена је на свечан начин. Све зграде и радње биле су окићене заставама, кидимима и цвијећем украшене фотографијама генералисимуса Стаљина, маршала Тита и фотографијама палих прворборца. Пред Градским одбором Фронта одржан је свечани митинг којему је присуствовао велики број грађана Бања Луке. Митинг је отворио секретар Градског одбора одбора Фронте друг Бидара Данило, те је затим узео ријеч народни посланик друг Осман Карабеговић који је говорио о значају 27 јула, о политичкој ситуацији и о значају Петогодишњег плана. Говор друга Османа Карабеговића често пута је прекидан одобравањем и клицањем маршалу Титу, Комунистичкој партији и Петогодишњем плану. Послије друга Османа Карабеговића говорили су министар рада друг Нико Луринчић и претставник Југословенске Армије мајор Душан Вујатовић.

Преформирање сточних задруга у пољопривредне радне задруге у бањалучком округу

У циљу подизања и омасовљавања задругарства на брдским подручјима, на иницијативу народних власти недавно је на бањалучком округу реорганизирано и претворено у радне пољопривредне задруге неколико сточарских задруга. Тако је сточарска радна задруга у Рипчу на бихаћком срезу претворена у пољопривредну радну задругу »Каја Поповић«. У ову задругу приступило је добровољно 26 домаћинстава са укупно 780 дунума заједничке земље и осталим потребним инвентаром. Поред задружне економије у коју је укључен и велики дио суседног села Рачић, задругари су се сагласили да у селу Грејешу где постоје добри услови за узгој стоке подигну заједничку сточарску фарму са овчарницама, становима и осталим потребним зградама. У новоформирану пољопривредну радну задругу у Врточу на босанско-петровачком срезу приступило је 11 домаћинстава са 1200 дунума властите и додијељене земље и 500 комада оваца. Да би обезбједили потребне стаје за смјештај своје стоке, одмах по уласку у задругу задругари су отпочели са подизањем 2 већа овчарника као и једне веће стаје. Знатно боље услове за развој има раније преформирана задруга »Здравко Челар« у Јајнићима, такође на истом срезу која располаже са врло добрим пашњацима за узгој стоке. У босанско-граховском срезу преформиране су такође двије сточарске задруге, док је сточарска задруга у Стричићима на бањалучком срезу претворена у пољопривредну задругу »Петар Кочић«. Ова задруга располаже са око 1300 дунума земље од чега се највећи дио налази под добрим пашњацима, док је заратно земљиште врло погодно за гајење кромпира и осталих усјева. Задругари ове задруге су већ сада приступили изградњи 3 овчарника за по 250 комада оваца, пчелинка за 50 кошница, док су просторије за сирару већ доведене под кров. Погодним теренима за узгој стоке располаже такође и пољопривредна радна задруга »Цинцаре« у Долцу и задруга у Старом Селу на главочком срезу. Пашњаци задруге »Цинцаре« вежу једним дијелом са ливањским пољем које обилује са квалитетно добром врстом траве. Са 400 комада оваца задругари ове задруге користећи повољне приличе за испашу успјели су да за кратко вријеме произведу велике количине пуномасног ливањског сира и маслаца, тако да је поред своје потрошње знатан дио моћи ставити и на тржиште. Да би се смањила оскудица у стајама и осталим зградама код ове задруге, сада је приступљено изградњи 2 већа овчарника, те оправка сирарe и цистерне за воду. Пољопривредна радна задруга у Старом Селу броји 14 домаћинстава са 600 комада оваца и посједује такође добре терене за испашу стоке и узгој кромпира. У сирари ове задруге дневно се прерађује око 150 литара овчијег млијека од којег се добија пуномасни сир, а такође располаже и са сепаратором за израду маслаца. Изградњом потребних просторија за смјештај стоке, пчеларника и оправком сирарe, производња сира знатно ће се повећати. Реорганизацијом сточарског типа задруга бањалучки округ сада располаже са укупно 25 пољопривредних радних задруга, од којих су 18 добро организиране и постижу врло добре резултате у свом раду. Оне су већ увеле радне норме, те формирале радне бригаде и групе, плодоред и доста добро средиле своје производно-финансиско пословање. Да би се задругама у што вској мјери помогло у изради просторија за смјештај стоке, стамбених и осталих зграда, Министарство пољопривреде и сточарства Босне и Херцеговине ставило је на расположење Окружном народном одбору у Бањој Луци кредит од 18,200.000 динара.

У бихаћком срезу село Рибић постигло је најбоље резултате у контрахирању жита

Може се рећи, тек у последње вријеме, на терену бихаћког среза оживила је кампања контрахирања жита. Тек пошто су се фронтовске организације поново дале на рјешавање овог залатка показали су успјеси. Многа села још до недавна нису била довољно упозната са начином контрахирања и са користи коју од контрахирања има сељак произвођач.

До сада најбоље резултате у контрахирању постигло је село Рибић. Сељаци овога среза контрахирали су 500 кг више жита него имају обавезних вишкова жита.

У селу Чавкићи такође је контрахирано 100% вишкова. Сељаци села Брековице контрахирали су до сада 75% својих вишкова жита. Село Брекавица прихватило је објављено такмичење села Рибића, а сељаци Брековице обавезали су се да ће њихови резултати бити бољи од села Рибића.

Село Чавкићи такође поред добрих резултата у контрахирању жита постигли су најбоље резултате у организацији вршидбе. Сво жито сељаци овог села санијели су на неколико заједничких хармова, и вршидба је већ отпочела.

Супротно овим резулататима постигнутим у споменутим селима, својом немарношћу и несавјесном односом према важном питању контрахирања и вршидбе, истичу се села Тара, Голубић и Приткоа. У овим селима слабу су активност показале фронтовске организације.

На цијелом терену омладинска организација веома се слабо залаже у извршавању ових важних задатака. Ни у једном селу омладинска организација није организирала колективну обраду земље, наиме жетву и вршидбу оним друговима-чланма који су отишли на Омладинску акцију Шамац — Сарајево, и око је ту једна од главних обавеза омладинске организације.

Према плану 15 јула требало је отпочети са откупом бијелих житарица. Безброј плаката и летака залијепљено је по разним мјестима али до данас на терену бихаћког среза није откупљено много.

Откуп обавезних вишкова жита најбоље се одвија у прњаворском срезу

Док се откуп слободних и контрахираних вишкова жита у нашем округу добро остварује, откуп обавезних вишкова који је отпочео 15 о. мј. у прве двије декаде није дао задовољавајуће резултате. То долази углавном због незалагања фронтовских организација које често препуштају откуп сам себи, а и због временских непогода што су нарочито у житородним крајевима омеле вршидбу. Ни срески народни одбори не врше свуда потребну контролу у спровођењу откупа, а план откупа разрађиван је поврШно по многим мјесним подручјима. Поједине откупне станице откупљују без координације рада са народним одборима, али углавном, и поред недостатка стручне радне снаге, добро функционишу.

У откупу обавезних вишкова стално предњачи прњаворски срез који је у прве двије декаде остварио план са 46%, затим Бос. Градишка са 14%, Србац са 1,6%, док су најслабији резултати постигнути на бањалучком срезу гдје је план откупа обавезних вишкова остварен са свега 0,8%. Слаби резултати откупа на бањалучком и србачком срезу последица су слабог залагања народних власти за његово остварење док је с друге стране агилност народних власти у прњаворском срезу и добра повезаност са откупним станицама допринијела достварању првих откупних декада у јеку вршидбе.

Резултати оствареног вршидбеног ушурја у сва оа четири житородна среза су такође доста повољни. План ушурја у босанскоградишком срезу остварен је са 55%, србачком са 63%, бањалучком са 50%, док је прњаворски срез пребацио постављени план ушурја у обе декаде за 30%.

У откупу слободних вишкова најбоље стоји прњаворски срез са 58% оствареног плана, затим босанскоградишки срез са 42%, бањалучки са 20% итд.

ДАНИ ВРШИДБЕ

На терену дубичког среза обављена је жетва за око 80%. Прије десетак дана отпочела је и вршидба, и то прво у мјесним подручјима Слабиња, Брекиња и Читлук, а данас на свима осталима. Има довољно вршаћих машина и људске радне снаге да се сво жито обрше на вријеме.

Жетва је завршена 100% на прњаворском срезу. У међувремену опрашено је 40% предвиђених површина за прашење. Вршидба се одвија према предвиђеном плану, а до данас обављено је неколико мјесних подручја. Да би се радови око вршидбе завршили и поије предвиђеног плана ради се често, ако је мјесечина, поћо читаве ноћи. У жетви и вршидби највише успјеха показују мјесна подручја Лишња и Шибовско. Откуп слободних и обавезних вишкова задовољава.

Исто тако завршена је жетва на приједорском срезу и од 14 о. мј. вршидба је у пуном јеку. Машинско тракторска станица избацила је све расположиве вршаће машине на терен, а нешто је требачено и на дубички срез. Принос житарица нешто је слабији. Принос пшенице је 60 кг по дунуму, ражи 70, а јечма 50. Вријеме трајања вршидбе је 30 радних дана а овршено је до данас 25% бијелих житарица. Контрахирано је око 50 вагона слободних вишкова. Контрахирање и откуп развијају се повољно.

Боље је на приједорском срезу дало доста добар род. Од 14 предвиђених сушница грађено је 11, а наредних дана завршће се и остале 3 сушнице. Откупно-продајна станица откупила је 10 вагона ранки шљива и 1 вагон савки.

МТС Нова Топола обавиће вршидбу прије предвиђеног плана. Десет дана прије почетка жетве формиране су у МТС Нова Топола жетелачке бригаде снабдјевене потребним вршаћим машинама, са бригадирима стручно оспособљеним. Жетва је обављена нешто касније него што се предвиђало, углавном ради временских непогода. Пребачен је план жетве за 29% ради чега је МТС проглашена најбољом у Босни и Херцеговини у жетвеним радовима. МТС је послала на терен 33 вршилице са 18 жетелачких бригада. Бригаде су организоване са потребним саставом, изузев машина које вршу у брдским крајевима које су свакд засебно бригада. Ове вршалице раде по 10 до 15 км удаљене једна од друге и немогућа је заједничка евиденција. Бригадир је уједно и руководилац машине и статистичар, а на тај начин избјегава се непотребно вођење кадрова. Мјесни народни одбори прилично су неактивни у потмоагању МТС-и, тако да се често дешава да машине лутају и буду у застоју по неколико сати. Са стране мјесних народних одбора није подузето ништа у циљу популаризања прашења земљишта, а исто тако поједини одбори чак и одвраћају земљорадниће да вршу на Огњену Марију, Илиње и кајекаке остале црквене празнике. Завршена је вршидба у сељачким радним задругама, а у свим осталим мјесним подручјима је у пуном јеку. Жито ће се овршити за 25 радних дана. Многе вршаће машине раде и ноћу на мјесечини.

УЧЕШЋЕ ОМЛАДИНЕ БАЊАЛУЧКОГ ОКРУГА У ЖЕТВЕНИМ РАДОВИМА

У срезу Прњавору учествовало је у жетвеним радовима 400 омладинаца и омладинки, који су дали 470 радних дана. 240 чланова Народне омладине среза Велика Кладуша дало је на жетвеним радовима 194 радна дана и пожело 175 дунума пшенице. Срез Дубица учествовао је са 450 омладинаца и укупно 650 радних дана. У дрварском срезу 280 омладинаца и омладинки пожело је 392 дунума земље са укупно 488 радних дана. Омладина приједорског среза организовала је двије радне групе, које стално без прекида жању пшеницу и остала жита. По бројном учешћу омладине у жетви истиче се срез Бос. Нови гдје 836 омладинаца и омладинки пожело је 3030 дунума жита. У срезу Бос. Градишка нарочито је била добра помоћ породицама омладине која се налази на Пруси и Државном пољопривредном добру. У овоме је учествовало 460 омладинаца и омладинки, који су пожели 720 дунума пшенице и санијели снопове са 1600 дунума ньива. И у осталим срезовима запажено је бројно учешће омладине у жетви и добар ефекат њеног рада.

Радници грађевинског предузећа „Козара" у Бихаћу преузимају нове радне обавезе

Недавно је у Бихаћу отпочела изградња велике зграде социјалног осигурања. Према плану грађевинског предузећа »Козара« које изводе радове, зграда би требала бити довршена за шест и по мјесеци рада. На својој заједничкој конференцији радници који раде на овој грађевини на иницијативу своје синдикалне подружнице примили су на себе обавезу да ће завршити радове на згради за свега 5 мјесеци, тј. за 90 дана раније него је то планом предузећа предвиђено.

Поред тога на својој конференцији радници овог градилишта донијели су једногласан закључак да ће на радовима зграде дати добровољних прековремених 2000 радних сати.

Примјеру радника овог градилишта слиједили су радници предузећа »Козара« градилишта у Босанском Грахову и Дрвару. У Грахову се изграђује велика болничка зграда. Према плану предузећа зграду би требало радити три мјесеца. Пошто су детаљно претресли цио план изградње ове зграде радници који раде на њој донијели су закључак да се обавезују да ће зграду болнице у Грахову довршити за свега један и по мјесец, наима за пола времена мање него је то предузеће предвидјело. Овај ове обавезе радници предузећа »Козара« који раде у Босанском Грахову на великој седмогразредној школи чија је дограђа предвиђена за четири мјесеца, примили су обавезу да ће зграду довршити 30 дана раније.

Такође радни колектив радника истог предузећа који раде у Дрвару примили су нове радне обавезе. Дрвар по први пут у својој историји добија велику и модерну зграду социјалног осигурања. Радови су у пуном јеку. Радници који раде на градњи ове зграде дали су на својој заједничкој конференцији обавезу да ће на градњи зграде социјалног осигурања дати 2160 бесплатних прековремених радних сати. Поред тога примљена је обавеза да ће зграда СНО-а бити потпуно довршена за три мјесеца, док је планом предузећа довршење ове зграде предвиђено много касније. Ове обавезе укључују само радника који су се затекли на градилиштима у моменту примања обавеза. У случају доласка нових радника ове обавезе сразмјерно броју придошлих радника повећавају се.

Грађевинско предузеће »Козара« изводи још неколико радова на разним објектима. Готово на свим градилиштима захваљујући интензивном и правилном раду синдиката и високој класној свијести радника норме се испуњавају. Норма за набацу грубу и фину фасаду редовно се премашује за 100%. Зидари који раде на грађевинама у Босанском Грахову не могу из оправданих разлога испуњавати дневне норме. Камен којим се зидају зграде у Босанском Грахову је необично тврд и тежак за обраду. На приједлог синдиката руководства норма за зидаре који раде овим тврдим каменом биће смањена наиме поставиће се реална норма. На градилиштима у Дрвару, Петровцу, Бихаћу и Кулен Вакуфу предвиђено зидарска норма редовно се премашује за 25% а норма набоја за 100%.

Често пута помањкање грађевинског материјала кочи правилно одвијање рада и испуњење радних норми. Нарочито се осјећа у дрвеној грађи, цементу, а нема довољно ни експера. Брзим пребацивањем правилног и брзог снабдијевања свих градилишта са потребним материјалом значило би повећати много учинак на грађевинским радовима.

Од укупног броја радника који раде у грађевинском предузећу »Козара« 90% је синдикално организованих.

Предузеће је недавно добило једну групу радника из Мађарске. Ови радници добро су примљени и смјештени. Искрена радника је добра. Неки талијански као и неки мађарски радници изразили су жељу за учењем нашег језика. Организирање једног таквог течаја могуће је а користи би била свакако велика. Се нормом рада и талијански и мађарски радници задовољни су и они је редовно испуњавају и прекашују.

У бараци гдје су смјештени мађарски радници поред групе наших радника у Бихаћу недавно је отворен Црвени кутић.

У БОС. ДУБИЦИ ЈЕ ОТПОЧЕЛА СА РАДОМ СРЕСКА КОМБИНОВАНА РАДИОНА

Иста је снабдјевена са најмодернијим справама и алатом а служиће за серијску израду прозора и врата за изградњу сеоских насеља на Козари. У саставу столарске радионице налази се и машинско-браварска радионица те је то најјача комбинована радионица у срезу.

Младен Мисаљевић

Изградња сушница на banjalučkom округу

По инвестиционом плану за подизање разних објеката у овој години предвиђено је да се на нашем округу подигне велики број сушница за воће, како би се што већа количина овогодишњег рода шљива што рационалније искористила и осушила, да потребе домаћег и страног тржишта. Још у току зиме изграђен је оперативни план изградње сушница за сваки срез и отпочето са припремним радовима.

Око изградње у благовременог завршавања сушница ангажовали су се Срески народни одбори и масовне антифашистичке организације. Но ипак, учињено је више предлога код појединих среских народних одбора у току рада на изградњи тако да се све сушнице неће моћи изградити до предвиђеног рока. Те грешке і пропусти учињене су ради слабог залагања појединих среских одбора, који нису благовремено извршили потребне припремне радове, подизање кредита од ОНО-а, као і ангажовање потребног броја квалификованих мајстора.

Највеће је поteškoća била за ангажовање потребног броја мајстора за изградњу сушница. Једино је на приједорском срезу било довољно мајстора, док ће ја на осталим срезовима мање ili више недостајало. Стога је ОНО организовао 3 курса за оспосо бљавање приучених мајстора, і то 2 u Приједору і 1 u Bos. Novom. По плану је било предвиђено да се на тим курсевима оспособи. око 25 приучених мајстора-зидара за градњу сушница. По донесеном плану за одржавање курса ОНО је благовремено обавиje ste среске одборе који оскудијевају u потребном броју мајстора, да одређени број курсиста пошаљу u Приједор ili Bos. Novi. Међутим по томе наређењу многи срески одбори нису приступили і нису упутили потребан број курсиста на курс, као нпр. Кључ, Кладиша, Дубица і др.

Са изградњом сушница најбоље стоји Срески народни одбор Приједор који је до сада изградио 12 сушница. Предвиђені број сушница изграђене до краја јула, і изграђене преко плана још двије сушнице і то із уштедјеног новца од планом предвиђених і изграђених сушница. І други срески народни одбори не изостају са Приједором, као нпр. Bos. Novi, Srbac, Prnjavor, Kotor Varoš који ће завршити предвиђені broj сушница прије датог рока.

Најспорије напредују радови на изградњи сушница u градиškom, ključkom, kladuškom, cazanskom, mrkonjićkom, dubičkom і jajačkom srezu. Ovi srezovi morali bi odmah angažovati što veće snage na izgradnji predviđenog broja sušnica, kako bi se mogao iskoristiti ovogodišnji rod šljiva za sušenje, a da se ni najmanja količina (roda šljive savke-požegače) ne prerađi u rakiju.

ПОДИЗАЊЕ РАДНИЧКИХ СТАНОВА У БОС. ДУБИЦИ

Како је велика оскудица у становима за смјештај радничких породица, то је рјешено да се исти подигну у што скорије вријеме у Бос. Дубици.

Радови су ових дана отпочели и до јесени ће се изградити двије велике зграде које ће донекле рјешити тешко станбено питање у мјесту.

Колектив Ријеванице „Јелшинград" код Бања Луке остварио је полугодишњи производни план у односу на годишњи за 46,95%

У раду на обнови свог предузећа као і на извршавању његовог производног задатка врло добре успјехе постигао је радни колектив Ријеванице »Јелшинград« код Бања Луке. Ријеваница »Јелшинград« претрпјела је у току рата знатна оштећења, наročito u машинским постројењима која su bila оштећена за 80%. Схватајући значај њене брзе обнове, радни колектив је u relativno kratkom roku od oslobođenja do prvog tromjesečja 1946 uspo.o da u potpunosti obnovi sva oštećena postrojenja, tako da je Ријеваница већ početkom marta prošle godine mogla otpočeti sa normalnim radom. Све до јануара ове године производња Ријеванице се углавном базирала на подмиривању најнужнијих потреба индустрије, док се početkom ove godine prešlo na planski rad. Zbog reparature istrošenih termičkih postrojenja koja je bila vezana sa oskudicom potrebnog materijala, proizvodni plan preduzeća u prvom tromjesečju nije izvršen u potpunosti, tako da je mjesečni proizvodni plan kod proizvodnje čelika u januaru ostvaren samo sa 18,6%, i u februaru sa 6,5%. Opravkom i ovih postrojenja, uvođenjem radnih normi, kao i usavršavanjem metoda rada, mjesečni plan proizvodnje čelika u martu ostvaren je sa 103,4%, aprilu 109,3%, maju 112,65%, a u mjesecu junu sa 105,3% tako da je polugodišnji proizvodni plan unatoč zastoja u prvom tromjesečju u odnosu na godišnji ostvaren sa 46,95%. U prvom polugodu u Ljevaonici je radilo po normama 55,4% radnika, od čega je prebaciralo normu 86.74%. Povećanjem stručne radne snage u čemu se osjeća znatna oskudica kao i stopostotnim obuhvatanjem radnika u normni sistem rada ljevaonica ima sve izglede da svoj godišnji proizvodni plan ostvari u potpunosti. Da bi se osigurala ishrana i snabdijevanje radnika koji su udaljeni od svojih kuća, uprava preduzeća je nedavno otvorila menzu, magazin robe i namirnica čime je u potpunosti riješeno snabdijevanje radnika i namještenika.

Земаљско грађевинско предузеће „Крајина" у Бањој Луци добило је прелазну такмичарску заставу

У недељу 27 јула — на дан шестогодишњице народног устанка Босне и Херцеговине, радни колектив грађевинара Земаљског грађевинског предузећа »Крајина« у Бањој Луци проглашен је за најбољи колектив на извршењу плана у грађевинарству у Народној Републици Босни и Херцеговини. Том приликом помоћник Министра грађевина друг инж. Финци предао је овом колективу прав пут праву прелазну заставу Министарства грађевина Босне и Херцеговине.

Овој свечаности која је одржана у кругу предузећа овог колектива, присуствовали су осим радника и намјештеника, помоћник Министра грађевина инж. Јахо Финци и претставник савеза грађевинара Орландо Оселанд и сви руководиоци и радници грађевинског предузећа из Бања Луке.

Директор предузећа друг инж. Здравко Козићевић отворио је свечаност говором, у коме је изразио задовољство што овај колектив на дан народног устанка за ослобођење постаје прав радни колектив на пољу изградње и обнове. А затим је дао ријеч помоћнику Министра грађевина другу инж. Јахи Финцију.

»Техничарска комисија, рекао је друг инж. Финци и руководство Министарства грађевина констатирали резултате рада на извршењу Петогодишњег плана и постављених задатака у првој години планске обнове и изградње од 25 грађевинских предузећа на подручју НР БиХ донијела је закључак да прогласи ваш колектив као најбољи и прав у Народној Републици Босни и Херцеговини. У знак признања за Ваш полет и Вашу високу свијест додјељена Вам је прелазна застава Министарства грађевина. Ваш радни колектив правилно је и озбиљно схватио извршење задатака у првој години планског рада те је уз објективне потешкоће и недостатке на које је наилазио дао сразмјерно најбоље учинке рада на обнови и изградњи. Ваш колектив се пуно пожртвовао и радног полета приступа изградњи школа, болница, стамбених зграда и објеката потребних за индустриска постројења, свјестан да су грађевински објекти прав предуслов стварног рада на пољу просвјетивања, здравља, индустријализације и електрификације, те општег благостања и задовољства народа.

Примајући заставу руководиоци колектива »Крајина« захвалили су се главном оперативном руководству Министарства грађевина и у своме говору нарочито нагласили: добивена застава треба да нам буде потстрек у раду и да нам да још више воље, више задовољства, полета и пожртвовања. Пред нама стоји још двије трећине несвршеног посла и ако буде свјести, одговорности, залагања, воље и компактности наш колектив ће савладати сав тај посао и на крају године изаћи као побједник у првој години предвиђених задатака.

На крају свечаности друг Собо је прочитао поздравно писмо Министру грађевина које гласи:

МИНИСТАРСТВУ ГРАЂЕВИНА НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Другу РАДИ ЈАКШИЋУ САРАЈЕВО

Друже Министре, ми радници и намјештеници и циљани наш колектив Земаљског грађевинског предузећа »Крајина« примили смо прелазну заставицу коју сте нам Ви додјелили као велику моралну награду и признање за наше залагање у извршењу постављених нам задатака у планом предвиђеној изградњи.

Овом приликом поздрављамо Вас и остаје наше руководиоце и обећајемо да не само што ћемо извршавати већ примљене обавезе, већ те обавезе и проширујемо и обећајемо да ћемо план не само извршити већ и премашити. А увјерени смо да ћемо под Вашим руководством успјети да извршимо обећање и оправдамо дато нам повјерење.

Обећајемо да ћемо усавршавати своје стручно знање и побољшавати квалитет рада.

Се више пажње и труда одгајаћемо и проширивати наше стручне кадрове и потпуно увести норме и такмичење рада на свим нашим градилиштима, радионицама и на сваком мјесту гдје се може примјењивати, да ћемо чувати материјал, искоришћавати сваку минуту радног времена проведеног на послу и да ћемо се немилосрдно борити против сваког лењштина и шпетоћћ на свим пољима рада.

Смрт фашизму — Слобода народу!

РАДНИ КОЛЕКТИВ
Земаљског грађевинског предузећа »КРАЈИНА«

У Бихаћу је одржан пленарни састанак Среског и Градског одбора Народне омладине Југославије

Овih дана u Bihaću je održan plenarni sastanak sreskog i gradskog odbora N. O. J.

Zadatak ovog plenarnog sastanka bio je detaljno pretresanje dosadašnjih uspjeha i neuspjeha u radu omladinske organizacije. Sastanku je prisustvovao veći broj pretstavnika svih masovnih organizacija i narodnih vlasti.

Govoreći o ogromnim radnim pobjedama naše omladine, pretsjednik Gradskog O. N. O. za Bihać drug Kecman Dragan je istakao znatan doprinos tim pobjedama učinjen od strane omladinske organizacije grada i sreza Bihaća. Učestvujući u raznim radnim akcijama samo tokom ove godine omladina grada i sreza Bihaća dala je preko 220.000 radnih sati.

Omladina bihaćkog sreza u tromjesečnom predkongresnom takmičenju izvela je pod rukovođenjem svojih omladinskih odbora 53 veće radne akcije, na kojima je dato preko 6.000 radnih dana. U tom periodu, omladina sreza bihaćkog radeći na opravci puteva istucala je 1778 m³ kamena i razasula ga po cestama i putevima. Takođe u tom takmičenju omladina sreza bihaćkog obradila je 11 omladinskih bašta, zasadila je preko 150000 sadnica, očistila živice u dužini od 9.280 m, te postigla još mnogo drugih radnih pobjeda.

Nakon iscrpne diskusije koja je osvijetlila mnoga pitanja jednoglasno je prihvaćen priedlog primanja novih radnih obaveza.

Omladina grada i sreza Bihaća obavezuje se da će:

1) do 1 avgusta mjeseca obuhvatiti u omladinsku organizaciju još 400 omladinaca koji su do sada po strani organizacije.

2) da će u zajednici sa N. Frontom pomoći i izgraditi 905 kuća te na tom poslu dati 8.735 radnih dana na terenu sreza.

3) da će ispaliti 20 velikih krečana za potrebu građenja kuća.

4) na dogradnji škole u selu Lipi i Zavalja dati 530 radnih dana.

5) na popravci puteva omladina će dati 1000 radnih dana.

6) na izgradnji zadružne zgrade u selu Ripču dati 530 radnih dana,

7) na izgradnji sušnica za šljive u selu Ripču dati 120 radnih dana,

8) na izgradnji zgrade mješovite zanatske škole u Bihaću dati 300 radnih dana i iskopati 300 m³ zemlje i kamena (radeći na kopanju temelja zgrade).

9) na dovršenju kopanja kanala za regulaciju potoka Dobrenjice dati 600 radnih dana.

10) na izgradnji fiskulturnog stadiona dati 310 radnih dana.

11) zasaditi 150.000 sadnica i za taj posao organizirati 500 pionira,

12) za i vođenje svih radova organizirati i oformiti 25 radnih četa,

13) za izgradnju pruge Šamac — Sarajevo pored do sada 580 datih omladinaca-ki dati još 400 omladinaca-ki, te oformiti četu za izgradnju šumskih puteva od omladinaca-ki,

14) u analfabetske tečaleve obuhvatiti 650 omladinaca-ki,

15) u septembru mjesecu organizirati seminare na kojima treba osposobiti 50 pionirskih rukovodoca,

16) održati 50 raznih predavanja u gradu i srezu,

17) u tečaj opštih znanja obuhvatiti 00 omladinaca-ki,

18) do konca 1947 godine održati seminare za sve članove sekretarijata omladinskih odbora sa terena grada i sreza.

19) do konca septembra oformiti 140 čitalačkih grupa.

20) ovog ljeta oformiti 2 fiskulturna aktiva, od toga na srezu 10 aktiva.

Predlog za uzimanje ovih novih radnih obaveza delegat su jednoglasno usvojili.

B. P.

Омладина среза Прњавора помаже своје радне задруге

На пленуму среског одбора Народне омладине у Прњавору омладина је узела обавезе да ће помоћи радне задруге са 390 радних дана. Тако су на дан 21 јула о. г. 85 омладинаца и омладинки активa Палачковаца и Илове дошли да помогну у жетви своју радну задругу »Побједа«.

Одлуком пленума среског одбора предлажна заставица требала је на истој акцији да се дође до активу Народне омладине Горњи Палачковци. Сви чланови актива нестрпљиво су очекивали примање заставице говорећи: »Сада ћемо се трудити да заставица остане у нашим рукама«. По завршетку акције друг Гарић Милан претсједник Народне омладине у радној задрузи »Побједа« захвалио се својим друговима на указаној помоћи рекавши да ће и та акција увијек остати у сјећању и да се уз другове неће бојати за даљи развој и напредак задруге. Друг Митровић Спасоје члан Среског одбора Народне омладине наградио је са предлогом заставицом најбољи актив Горње Палачковце, изражавајући наду руководства да ће омладина и даље са још већим полетом бити спремна да изврши задатке које пред њу поставља Петогодишњи план. Друг Дринић Драгутин претсједник актива Горњих Палачковаца захваљује се испред актива обећајући да ће својим радом и даље оправдати повјерење свога руководства. Завршетком акције дуго се играло козарачко коло манифестујући братство и јединство радних народа кличући другу Титу и Стаљину.

М. С.

Актив Народне омладине Љубачанског Разбоја најбољи актив србачког среза

Од 1943 године добро и правилно спроводи се рад Народне омладине у активу Љубачанског Разбоја. На изградњи Омладинске пруге Шамац - Сарајево учествовало је 51 омладинац овог мјеста као четаг србачког среског бригади. 12 чланова Народне омладине учествовало је на изградњи пруге у Завидовићима, 3 се налазе на прузи Љубија - Брезинани, а до краја 1947 године, сви омладинци и омладинке учествоваће на изградњи пруге. У своме мјесту омладина масовно иступа на акцијама гдје год се зато укаже потреба. Тако су на фронтовским акцијама чланови Народне омладине овог актива дали 780 радних дана. Затим су на подизању цигланe дали 220, на сјечи шуме 130 и на расадницу 120 радних дана.

До краја 1947 године актив се обавезао да ће на подизању омладинског дома дати 250 радних дана, на подизању цигланe 100, на изградњи кућа 100 и на помоћи породицама грађитеља пруге 100 радних дана. На омладинску пругу послане још 58 омладинаца и омладинки. На фискултура у овом активу није запостављена. Актив има фискултурно игралиште и сва омладина организована је у фискултурни актив.

Љетовање пионира у селу Слабињи

Од стране Окружног народног одбора и Окружног одбора Народне омладине организиран је већи број пионирских љетовалишта у Бањалучком округу у којима се преко 1500 наше дјеце разног узраста одмара и опоравља у току овог љета.

Тако су у срезу Бос. Дубица организирана љетовалишта у Слабињи и Мећубоју.

Село Слабиња налази се између Босанске Дубице и Костајнице и познато је као воћарски крај. Осим тога ваздух је врло чист и свјеж и у селу има врло добре воде за пиће. На љетовању има 50-оро дјеце из Бања Луке, Јајца, Кључа, Цазина и Мркоњића и то из разних школа (основне, гимназије, стручне и других).

Одмах по доласку на љетовање дјеца су подијељена по четама. Формиран је пионирски одред и изабрани руководиоци.

Пионири и пионирке проводе вријеме у игри и весељу, читању разних чланака из пионирских новина и купању. Сваког дана поред редовног оброка, дјеца добијају и ужину у 16 сати.

Ево вам један дан на љетовању из дневника једног пионира:

Слабиња, 19 VII 47.

»Устао сам у 6.30 сати. Послије умивања имали смо фискултуру, па доручак. Тачно у 8 сати дијели нам одред, постројен у ставу мирно поздравља дизање наше пионирске заставе. Ја сам сам остао сретан кад видим заставу како се лепрша горе на стубу који је висок преко 10 метара, а којег смо донијели из шуме и ту га учврстили. Кад смо ту пуче носили био је врло тежак, али захваљујући нашој »петорки« у којој се налазе Асим, Фридрих, Годуљовић, Хасан и Илић ми смо успјели да га донесемо. Послије ручка смо сви са нашом учитељицом отишли на Уну да се купамо. Онда смо се играли игре »измену двије ватре« и побиједили смо другарице са 4:1. То ја највише волим да се играм. Данас сам писао мами писмо...

С. Ф. — С. Н.!

Пионири на љетовању стичу навике за рад и дисциплину, упознавају околину, развијају међусобно љубав и другарство, одмарају се, а самим тим што их има из села и града, код њих се развија смисао и навика за живот и рад у једној заједници.

С. Балабан

II. Sreska kotorvaroška brigada izbacila 1.025 kubika zemlje

12 ovog mjeseca primili smo obavezu da iskopamo i prevezemo 507 m³ zemlje, međutim zalaganjem svih brigadira uspjeli smo da za isti dan iskopamo 1.025 kubnih metara. Prvih dana naša brigada je nešto podbacivala u radu, ali kasnije uspjesi su se poboljšali. U početku smo podbacivali pokatkad za 125 kubnih metara drugova. Brigada je došla na Pruge kuje dnevni nalog za 511 metara.

U međuvremenu radi se i na kulturno prosvjetnom polju. Najveća pažnja poklanja se opismenjavanju drugova. Brigada je došla na pruge sa 57 nepismenih brigadira i svi su obuhvaćeni u analfabetske tečajeve. Savladano je do danas 10 slova. Čitalačke grupe preraduju politički, ekonomski, naučni i stručni materijal.

Za značku fiskulturnika prilavljeno je 123 brigadira. Ma da su to večinom omladinci i omladinke sa sela, danas rade fiskulturne vježbe, igraju nogomet, odbojku, košarku i bave se lakoatletikom.

S. B

Pismo II. cazinske brigade omladini svoga sreza

Po dolasku na Prugu radili smo na vanjskoj trasi, a kasnije na turelu Vranduk, gdje se i sada nalazimo. Prisustvovali smo sretnom momentu probijanja tunela, koje je izvršeno 30 dana prije predviđenog roka i 17 dana prije date obaveze. I naša brigada dala je svoj udio u izgradnji ovog velikog objekta i zato je dva puta pohvaljena: prvi put od Glavnog štaba, a drugi put od Štaba sekcije. Sada smo postavili pred sebe obavezu da ćemo u ovih 10 dana dobiti prelaznu zastavicu.

Mi se ne takmičimo samo u fizičkom radu, nego i u kulturno-prosvjetnom radu. Svijesni smo da se ni jedan omladinac ne smije vratiti nepismen sa Pruge i to sprovodimo u život.

Pišite nam o svojim rezultatima i uspjesima.

Javljajte se u treću smjenu jer ćete ovdje mnogo da naučite i mnogo da date za izvršavanje Petogodišnjeg plana.

Naprijed na izgradnju Omladinske pruge Šamac — Sarajevo!

Brigadiri II. cazinske brigade

Састанак пионирске организације Средње школе у Бихаћу

Ових дана у Бихаћу је одржан састанак пионирске организације Средње школе у Бихаћу. Састанку је присуствовао велики број пионирских руководилаца. Састанак је отворио Ђорђевић Ђорђе, ученик Средње школе у Бихаћу. Ђорђевић Ђорђе је у свом говору истакао да је у Средњој школи у Бихаћу у 1946 години у пионирску организацију примљено 150 ученика. Ученици су у пионирској организацији стекли многе навике. Ученици су у пионирској организацији стекли многе навике. Ученици су у пионирској организацији стекли многе навике

Бања Слатина

Бања Слатина је удаљена од Бања Луке 17 км. Висина над морем је 206 м. Ваздух је свјеж и чист. Има лијеп бањски парк пун разновсног дрвећа и хладовине са цвјетњаком и цвијећем засађеним алејама. У самом парку налази се главни извор минералне воде из којега сеода подземним цијевима раз води у подземне базене. Вода минералног извора је бистра, без боје, киселог укуса, пуна мјехурића угљичне киселине. Ради избјањ угљичне киселине и других гасова извор изгледа као да кључа. Температура воде је на извору 40.3 — 40.7° С а у бањама 36-39° С. Недалеко од минералног извора око пола км удаљености, под брежуљком у долини потока Слатине налазе се извори Киселјака, чија је вода пријатног освјежујућег укуса а употребљава се за пиће. Код Киселјака налази се муљ који се употребљава за блатно купање. За лијечење минералном водом постоје: нови базен бистре воде са кадама, два стара базена бистре воде и блатни базен. Мјесто и трајање купања одређује бањски љекар. Купање у бистрој или минералној води односно пићење термалне или киселе воде дјелује одлично на лијечење: хроничног реуматизма свих врста, женских болести, оболења јетре, бубрега, мокраћне бешике, катара цријева, грлајности и шећерне болести.

Купати се не смију болесници са високом температуром, кварењем, отвореним туберкулозом, тежим срдашним срца, артериосклерозом у јачој мјери, те отвореним раним и свим заразним болестима.

За становање гостију имају двије државне зграде са 20 соба и око 80 постеља.

Собе издају и приватна лица. Постоји задружна менза у којој се преховању чланови социјалног осигурања а могу се у истој хранити и приватна лица. Становање и храна 110 Дин. дневно. Постоји резервисано 40 кревета за чланове социјалног осигурања а остали се издају приватним лицима.

Касим Хрничић
учитељ

95 pionira na ljetovanju u Slatini

U ovdašnjoj narodnoj osnovnoj školi se nalaze pioniri i pionirke na ljetovanju iz srezova: Bihać (42), Velika Kladuša (20), Bosansko Grahovo (15), Bosanski Novi (10), Bos. Kostajnica (2). Smišteni su u dvije školske sobe, posebno dječaci, a posebno djevojčice. Hrana se dnevno u dovoljnoj količini — 5 obroka dnevno. Raznovrsna je, dobrog kvaliteta i ukusno spremljena. Svi pioniri izgledaju dobro — zdravi su i imaju rumenu boju lica. Rukovodioci idu tuda oko kulturnog vaspitanja dječe i stvaranja higijenskih navika.

Život u logoru je organizovan i teče po utvrđenom redu. Ujutru ustajanje, umivanje, dizanje zastave i fiskultura. Po doručku uređivanje soba. Od 10 do 12 sati se igraju po slobodnoj volji. Poslije ručka za ružna vremena se odmaraju i spavaju, a kad je ljepo vrijeme sunčaju se i kupaju u potoku Slatini gdje su sami sebi napravili bazen za kupanje. Od 4-6 sati je učenje, po naročitom planu i programu, a zatim se pripremaju za lozorskim vatru oko koje se poslije večere igra kolo i pjevaju pjesme.

20 jula u blizini same banje dali su priredbu koja je veom uspjela. Rukovodstvo omladine i AF2-a u mjestu brine se za pionire, te ovdašnji seljani donose razne životne namirnice za svoje najmlađe.

Kasim Hrnčić

U BANJOJ LUCI SE OTVARAJU KURSEVI ZA DOPUNJAVANJE STRUČNE SPREME UČITELJA I NASTAVNIKA

Ba bi se onim učiteljima koji su u toku rata završili kratke kurseve omogućilo da dobiju potpune stručne kvalifikacije, kao i da upotpune svoju stručno ideološku spremu, preduzeo je ovih dana Okružni narodni odbor u Banjoj Luci mjere za otvaranje dopunskih kursevi za učitelje i nastavnike u toku školskog raspusta. Za ove učitelje predviđeno je da se otvore jednomjesečni tečajevi za treći i četvrti razred učiteljske škole koje će poredi 115 do sada prijavljenih kandidata iz banjalučkog okruga, pohađati također i veći broj kandidata iz sarajevskog okruga. Isto tako za učitelje-kursiste, koji do sad nisu uopšte pohađali dopunske tečajeve otvoriće se tečaj za prvi i drugi razred u Travniku. Tečajevi će otpočeti za radom 1 kolovoza i trajeće do 20 rujna ove godine. Poredi toga ovih dana otpočeće za radom i seminar za spremanje nastavnika koji će raditi u progimnazijama. Ovai seminar pohađat će 22 najbolja učitelja sa područja banjalučkog okruga koji imaju sve potrebne kvalifikacije, a naročito se ističu u radu. Uporedo sa otvaranjem ovih tečajeva, posebno se otvara tečaj za stručno-ideološku izobrazbu mladih učitelja kako bi se njihov rad u školi i van nje u idućoj školskoj godini mogao što pravilnije odvijati.

У магацину Среског задружног савеза у Бихаћу лежи већ годину дана већи број плугова, вршалица и других пољопривредног алата

На бихаћком срезу у току је контрахирање и откуп сјена. Срески задружни савез није предузео све потребне мјере у вези тог задатка. Тако нпр. у магацину Среског задружног савеза већ дуже времена лежи један бочј преса за везање сјена. Иза саме зграде задружног Савеза изложене кише, сунцу и могућности крађе појединих дијелова већ дуже времена стоји пет преса, које тако сваким даном све више пропадају. На истом мјесту поред свих разбијених преса стоји једна крпа дасака. Нико се није сјетио да барем дасама покрије пресе те тим да сачува од невремена и пресе и дасе које такође гњију и пропадају јер леже у води. До сада је откупљена знатна количина сјена. Заово сјено нису начињене оставе, те је знано садјевено много више наложено пропадају него да је сјено повезано у бале. Сјено дакле није осигурано од временских непогода нити је осигурано од пожара.

Још прошле године Срески задружни савез добио је за потреба бихаћких села 70 плугова марке »Вилтмоси и 120 других плугова. Такође прошле године задружни савез примио је 30 (тридесет) шприца за воћњака. Све ово толико потребне алатке и данас леже неупотребљавајући једна на другу у магацину на коме нема врата и који много пропушћа, тако да ови пољопривредни стројеви до којих се врло тешко долази рђају и пропадају. Такође у овом магацину од прошле године стоји и рђа 7 комада ручних вршалица. До сада је извршено неколико акција чишћења воћа. Разумљиво да би те акције имале далеко боље резултате да је чишћење воћа обављано са шприцама и другим машинама за то. Кажљива вршидба отпочела је, а 7 вршалица лежи у магацину Среског задружног савеза. На бихаћком срезу има 18 земљорадничких задруга. Свака задруга могла је узети по двије шприца за воће, неколико плугова, једну или двије вршалице те их давати у најамно искоришћавање својим задругарима. Мало који сељак зна за уредбу да наш сељак може узети на вишегодишњу отплату пољопривредне алатке. Зато још увијек велики број сељака бихаћког среза ора земљу ралицом и врши другу обраду земље на посве примитиван начин. Говорити — како се то говори у канцеларији Среског задружног савеза у Бихаћу: »Наш сељак неће машине за обраду земље јер на њих није научнон штетно је и неправилно. Сви ми знамо да наш сељак у старој Југославији није научио на употребу пољопривредних машина, али зато треба све учинити да се у нашем селу пређе за што скорије вријеме са примитиван начина обраде земље на културне начин машинске обраде земље. Поред оваквог става бирократски поступак неких несавјесних чинованика погоршава ситуацију. Тако је на примјер Срески задружни савез у Бихаћу, три мјесеца пошто је примио 70 плугова од »Пољоспрој«-а Загреб, примио рачуне за те плугове. Срески задружни савез послао је прије неколико мјесеци Главном задружном савезу доћис у коме му ставља на располагање свих 30 шприца за воће, јер су »прескупе«. На ову грешку Среског задружног савеза надоезала се грешка Главног задружног савеза који на овај допис до данас није одговорио, док и даље 30 шприца кисне у магацину и чека неког који ће их употријебити у послу за који су начињене и чему су намијењене.

Ево још једног случаја бирократског рада на овом сектору. Задружни савез у Бихаћу пролетос је добио 4000 кг сјемена дјетелине. Три мјесеца по примитку истога сјемена Срески задружни савез добио је цијену за дјетелину! Такође Срески задружни савез Бања Лука послао је прошлог пролећа бихаћком задружном савезу 0,5 кг сјемена паприке. Накнадно је стигао рачун без цијене паприци. Како ће овај рачун без рачуна бити наплаћен и како ће га књижити књиговођа и једног и другог савеза то нико не знаје. Сјеме ово »паприке без цијене још увијек лежи у рафи задружног савеза у Бихаћу.

Овакви пропусти доносе велике штете нашој задружном покрету. Сувишно је говорити од колике би користи било по нашу пољопривреду да је свих 170 плугова, 7 вршалица, 30 шприца за шприцање воћа у употреби по селима бихаћког среза.

ЧЛАНОВИ FRONTE I AF2-a III. i IV. KVARTA BANJA LUKE POSJETILI SU GRADITELJE PRUGE I PREDALI OBILATE DAROVE

Pruga Ljubila — Brezičani je dielo i ponos svih frontovaca našega okruga. Na njenim radovima učestvuje dosada preko 600 brigadira i brigadirki. Ali i oni koji nisu mogli doći da učestvuju u fizičkim radovima ne zaboravljaju svoju prugu i njene graditelje. Tako su u toku ove nedjelje uslijedile tri poslete brigadirima. Članovi fronte i AF2-a III. i IV. kvarta Banja Luke darivali su brigadirima oko deset vreća jabuka i krušaka, dva sanduka šljiva, 2890 cigareta, dvije šahovske garniture pribor za analfabetske tečajeve i dvije kutije kolača.

Uz to sportski klub »Grafičar« iz Banja Luke odštao je utakmicu sa klubom brigadira, čime je takođe brigadirima pričinjeno zadovolistvo.

Ovim putem Štab brigade na gradnji frontine pruge Ljubila — Brezičani toplo zahvaljuje frontinim organizacijama na posjeti i darovima, kao vidni manifestacili patriotske svijesti.

Č. S.

Н. ИШЧЕНКО

У Естонском колхозу

У Алхаској Аутономној Републици (Кавказ) живе породице разноликих народности — Алхазци, Грузини, Руси, Украјинци, Јермени. У Алхазији постоје и естонска села — Салме, Сулево, Елези, Владимировка, која су основана прије неколико деценија.

Пошто су се досјелили овамо, естонски сељаци су нашли овдје другу домовину. Марљиви естонски сељаци су учинили да њихови колхози буду овома уређени.

Улазимо у село Салме. Уређени вочњаци са шљивама, бресквама и јабукама. Такође лимуна, мандарина и поморанџи. Усјеви пшенице, јечма и површине засијане травом за сточну храну. Примјчи куће колхозника офарбане у бијело и ружичасто. У двориштима воћке, повртњаци, кошнице, стока и живина.

Зауставили смо се поред двоспратне зграде у центру села.

— То је Управа колхоза — рече нам шофер аутомобила којим смо стигли — ту можете да сазнате све што вас интересује.

Обишли смо све чиме се с правом поносе колхозници — велике воћњаке, добре усјеве житарица, фарме за стоку, пчелињак, амбаре са прошлогодишњим приносом кукуруза, подрум са вином, пилану, ковачницу, гаражу и средњу електричне хидроцентреле.

Положај колхозника се непрестано побољшава. Они сваке године добијају све веће приносе.

Успјеси су остварени захваљујући социјалистичком такмичењу. Такмичење је избацило — најгоре великих приноса и одличне сточаре. Потребно је истаћи вођу радне групе Марију Кама, која добија по 145 пудова дуванског лишћа са хектара (нормалан принос износи од 40 — 45 пудова). Музеја Елвина Кама музе око 2000 литара мљијека од једне краве и много друге.

Селмењски колхоз већ неколико година има приходе од неколико милиона рубаља годишње. Прошле године колхоз је имао приход од преко 4.000.000 рубаља. Сваки колхозник је зарадио дневно 26 рубаља и 65 копијаца. Осим тога колхозници су добили житс, сир, мед и суво воће. Свака породица је зарадила просјечно око 20.000 рубаља годишње у новцу. За повећање приноса или за повећање приплода стоке колхозници добијају допунске награде. Тако је, на примјер, музиља Елвира Кама добила прошле године у виду награде 1.800 литара мљијека и једно прасе. Свака породица живи имућно у селу Салме. Колхозници имају грамофоне, радиоапарате, добар намјештај. Поједини колхозници имају клавир и мотоцикле. Свако треће газдинство има бицикл.

За вријеме Великог отаџбинског рата, када су њемачко-фашистички освајачи привремено окупирали Совјетску Естонију, у Салму су долазили као у своју кућу на опоравак борци и официри Совјетске армије естонске народности.

Колхозници села Салме који одржавају везе са Естонском ССР непрестано добијају умјетничку и политичку литературу.

Недавно је у Салму боравила група чланова Талинског студија документарних филмова на челу са режисером, добитником Стаљинове награде В. Томбергом. Они су снимали кратки филм у коме ће бити приказан живот естонских колхозника.

БИХАЋ ЈЕ ДОБИО НОВУ КИНО АПАРАТУРУ

Током прошле године грађани Бихаћа нису имали никакве користи нити културне разонуде од постојећег кина. Слаба кино апаратура, лоша сала и несавесно руковање кином довели су бихаћко кино у тежак положај. Преко 100.000 динара кино је ушао у дефицит. Градски Н. О. предузео је енергичне мјере и спровео корјенити реорганизацију руководства кина. За кратко вријеме правилним руковођењем, Бихаћ је ових дана имао свечано отворење обновљеног кина. Земаљско кино предузеће показало је много разумијевања за потребе Бихаћа те је Бихаћ добио једну од да сада најбољих кино апаратура које су монтиране у нашој земљи. Апаратура је совјетска, модел 1946 године. Проба рада апаратуре као и дојмиће кино претставе одлично су успјеле. Друга претстава филма »Депутат Балтика« била је рекордно посјећена као и слиједећи приказани филм »Нова побједа«. Кино сала је преуређена. Ложе и балкон као и остала мјеста пријеђено су уређена. Ред за вријеме до сада датих кино претстава веома је добар. Добијањем овог обновљеног кина грађани Бихаћа много добијају јер су до сада могућности културног уживања у Бихаћу биле веома ограничене, ради недовољног рада културних друштва и њихових руководстава.

Руководилац кина у Бихаћу је сада друг Мујић Мухарем којему се има у главном највише захвалити да је кино у Бихаћу наставило радити.

Rad I Okružne frontovske radne brigade na pruzi Ljubija – Brezičani

Kratko vrijeme dileli nas od odlaska I. Okružne frontovske radne brigade na pругu Ljubija — Brezičani, ali su ipak vidni rezultati koje je brigada postigla na svim poljima rada. Brigada je očistila teren od 34.944 m², iskopala 237, prevezla 2322 i nabila 1282 kubika zemlje. U dobrovoljnom radu napravljeno je 205 m pomoćne pruge, složeno 4 m daske i istovareno 550 pragova, 100 šina, 700 cigli, 11 vagona raznog materijala i 75 vagoneta.

Već prvog dana po dolasku izgrađeno je igralište za odbojku i nogomet i napravljeni objekti za skok u vis, skok u dalj, i bacanje kugle. Svaki dan održava se fiskulturni čas na kome je najviše zastupljena lakoatletika, odbojka i nogomet. Kod omladine je razvijeno veliko interesovanje i volja za fiskulturu. Ni kulturni rad ne zaostaje iza ostalih radova. Organizovana su 2 analfabetska tečaja i 6 čitalačkih grupa. Brigadir ma su održana 4 predavanja i to: »O radu na radilištu«, »Zadrugarstvo«, »Okupacija Bosne i Hercegovine« i »O Petogodišnjem planu«.

СЕЉАЦИ ПРИЈЕДОРСКОГ СРЕЗА УЧЕСТВУЈУ У ДОБРОВОЉНИМ АКЦИЈАМА НА ГРАЂЊИ ПРУГЕ ЉУБИЈА — БРЕЗИЧАНИ

Схваћајући велики значај индустријске пруге Љубија — Брезичани за развој наше тешке индустрије, којом ће се транспорт жељезне руде са Љубије повећати за пет пута, сељаци оближњих села дали су више масовних акција на грађењу пруге. Тако су фронтовци села Волара очистили 920 квадратних метара терена, грађани Приједора превезли и набили 136 кубних метара земље, поставили 170 метара пруге за вагонете и извели више других радова.

24 о. мј. у акцијама на прузи учествовали су сељаци Черека, Пурске, Црне Долине и Брезичана, и показали врло добре радне резултате.

Ове радне акције, поред тога што су врло добар допринос за што бржу изградњу пруге, уједно су и манифестација свијести да је фронтина пруга Љубија — Брезичани дело свих фронтоваца нашега округа. Ове добровољне акције треба да су примјер и другим селима на и срезовима да и остали допринесу свој радни одјел на изградњи ове врло важне фронтине индустријске пруге.

Ђ. С.

Обавјештење о осигурању путника против несретних случајева

На основу Уредбе о обавезном осигурању путника, објављене у »Службеном листу ФНРЈ« бр. 25 од 25-III-1947 год. сви путници на пругама у експлоатацији државних жељезница осигурани су код Државног осигуравајућег завода против несрећних случајева и то:

1) за вријеме важеће возом одређеним за превоз путника,

2) за вријеме бављења у кругу жељезничке станице на мјестима приступачним и одређеним за путнике.

УСЛОВИ ОСИГУРАЊА

Осигурање је на снази:

1) ако повређена особа или путник и у часу несретног случаја има пуноважну возну карту или има возну исправу за воз и пругу на којој се несретни случај десио,

2) ако је смрт, трајна или пролазна неспособност путника за рад настала као послједица несретног случаја т. ј. као послједица изненадног догађаја који дјелује споља, без кривнице путника и независно од његове воље;

3) ако се несретни случај десио на мјесту одређеном за путнике или у возу.

ТРАЈАЊЕ ОСИГУРАЊА

Осигурање почиње од тренутка кад путник са пуноважном возном исправом уђе у станични круг па до часа изласка из станичног круга послије завршеног путовања.

ИЗНОСИ ОСИГУРАЊА

За случајеве обухваћене обавезним осигурањем Државни осигуравајући завод исплаћује:

1) 50.000 (педесетхиљада) динара ако је услијед несретног случаја наступила смрт путника, односно стварни износ трошкова сахране кад је путник кога је услијед несретног случаја задесила смрт дијете до 10 година старости;

2) 100.000 (стохиљада) динара ако је због несретног случаја наступила трајна или потпуна неспособност за рад;

3) у случајевима само дјелимичне трајне неспособности путника за рад онолико постотака од 100.000 динара, за колико је постотака дјелимично умањена путникова способност за рад због несретног случаја и

4) стварну имовинску штету (трошкове лијечења, губитак зараде) у случају пролазне неспособности путника за рад.

ОБАВЕЗЕ ПУТНИКА У СЛУЧАЈУ ПОВРЕДЕ НЕСРЕТНИМ СЛУЧАЈЕМ

Кад осигурани путник задобије повреду несретним случајем обавезан је:

1) да по могућности одмах обавијести надлежног жељезничког службеника (у возу кондуктера или возовођу, а у станици шефа станице, или дежурног отправника возова) да састави записник о несретном случају;

2) да се у што краћем року по изласку из станице јави најближем лијечару ради примања помоћи и утврђивања стања повреде и да поднесе Генералној Дирекцији Државног осигуравајућег завода у Београду извјештај о утврђивању стања повреде;

3) да по завршеном лијечењу поднесе Генералној дирекцији Државног осигуравајућег завода у Београду потребне доказе и рачуне о стварним трошковима лијечења или о изгубљеној заради, као и завршни лијечарски налаз о степену евентуалног трајног инвалидитета.

ОБАВЕЗА КОРИСНИКА ОСИГУРАЊА У СЛУЧАЈУ СМРТИ ПУТНИКА

Особа која има право на признање штете у случају смрти путника, обавезна је да поднесе Генералној дирекцији Државног осигуравајућег завода потребне доказе о смрти, о праву на признање осигураног износа или оштете односно рачуна о стварном износу трошкова сахране, ако је у питању дијете до 10 година старости.

Оштета која кроничне из смртног случаја путника припада његовој дјеци, односно ако ове нема његовом брачном другу, или ако и овог нема, његовим родитељима. Ако путник нема родитеља, његовим другим наслиједницима се исплаћује половина предвиђеног износа. Са дјецом, брачним другом односно родитељима из једначају се у погледу права на оштету сва лица која су путника издржавала или која је он издржавао да наступања несретног случаја.

*

Поближе одредбе о овом осигурању садржане су у Уредби о обавезном осигурању путника на жељезницама и у упутствима уз ту Уредбу.

Овим сугурањем нису обухваћене штете које се могу десити путниковим пртљагом или другој имовини, те се ради осигурања пртљага или друге робе треба прије путовања обратити заступнику Државног осигуравајућег завода.

Takmičenje za Značku fiskulturnika u našem okrugu

Fiskultura uopšte u našem okrugu ide vrlo slabo i svuda i u svakom aktivu postavljena je od početka na nezdrave temelje. Neki aktivi ograničili su se samo na bacanje kamena, neki na odbojku, neki na šah, a skoro sva naša fiskulturna društva svela su svoj rad na nogomet. Jedino društvo koje je svestranije svatilo fiskulturu i gaji sve njene grane je F. D. »Željezničar« Banja Luka, koje ima najviše zasluga i rezultata u omasovljavanju fiskulture kod nas.

Kada je ovako sa granama fiskulture koje više interesuju i privlače omladinu, kako izgleda sa takmičenjem za Značku fiskulturnika.

Govorit ćemo o želji i volji omladine za takmičenjem i učešćem u fiskulturnom pokretu bilo bi suvišno ako samo pogledamo Titovu štafetu i prolietni kros. U te dvije fiskulturne priredbe učestvovalo je oko 14.000 omladinaca i omladinki što je dokaz da omladina voli fiskulturu. Za Značku fiskulturnika odmah u početku prijavio se veliki broj omladine u našem okrugu. Svaki aktiv narodne omladine i gdje n je bilo ni fiskulturnog društva ni fiskulturnog aktiva uz mao je obaveze koliko će se prijaviti omladine iz njihove sredine za takmičenje. Dakle u početku je to takmičenje uzelo mnogo više maha. Ali nehaj sreskih fiskulturnih odbora odnosno ograničenost kod svih fiskulturnih društava i odbora otežali su dalje i uspješnije odvijanje masovnosti u tom takmičenju. Članovi fiskulturnih odbora kao i uprave društava ograničili su svoj posao samo na kancelarije. Teren i aktive naročito na selima niko nije obilazio, a rukovodstva mlada zanemarivala su rad i ostajala na onom osnovnom: osnovan je aktiv i zna se za njega. Pojedini aktivi polučili su vrlo dobre rezultate u ispunjenju norm. Aktiv narodne omladine učiteljske škole do danas ima 50 članova koji imaju prava na nošenje Značke fiskulturnika, dok ostali članovi imaju da polože još po 2-3 norme. Na cijelom okrugu položeno je do danas preko 7.000 normi. U tom ispunjavanju normi omladina je dala za obnovu zemlje 3951 čas. Prava na Značku fiskulturnika steklo je i 10 omladinaca-seljaka i 9 radnika, što je pokazalo volju i ove omladine za fiskulturom. Najglavniji razlog ovim nedostacima svuda se navodi neimanje sprava i rekvizita. I ako je odobren budžet za fiskulturu kod fiskulturnih odbora, sindikalnih organizacija na i u samom planu, mnogi naši fiskulturni rukovodioci nisu ni pokušali da naprave nešto.

Ovakav rad fiskulturnih rukovodstava u buduće udaliio bi omladinu od fiskulturnog pokreta i otežao rad omladinskoj organizaciji na polju fiskulture.

Н. С.

КОНКУРС

За ПРИЈЕМ УЧЕНИЦА У ШКОЛУ ЗА БАБИЦЕ, КОЈА СЕ ОТВАРА 15 IX 1947 У БАЊОЈ ЛУЦИ.

Право на конкурс за упис у ову школу имају другарице са свршена четири разреда основне школе, затим које није млађе од 20 година ни старије од 30 година а које је тјелесно и душевно развијена и потпуно здрава. Ако је удата треба имати писмену приволу мужа за похађање школе.

Школа ће бити уређена интернатски т. ј. ученице ће имати стан и храну бесплатно а трајаће двије године.

Молбе таксиране са 10 динара подносити одмах ОНО-у Одјељењу за народно здравље и социјално старање а најкасније до 20 августа 1947 године.

Молби треба приложити: крштеницу или родни лист, препис школске свједоџбе и лијечарско увјерење.

Сва остала обавјештења могу се добити у Одјељењу за народно здравље и социјално старање ОНО-а у Бањој Луци.

(Из канцеларије Окружног народног одбора Одјељење за народно здравље и социјално старање број 8355/47).

(1—3)

КОНКУРС

За ПРИЈЕМ У СРЕДЊУ СТРУЧНУ МЕДИЦИНСКУ ШКОЛУ

Министарство народног здравља и социјалног старања Босне и Херцеговине отвара у Бањој Луци Средњу медицинску школу са задатком да образује стручно медицинско особље и способи га за самосталан рад на заштити народног здравља.

Школа траје 3 године и има ранг потпуне средње школе. По завршетку школе свим ђацима и одличним ученицима пружа се могућност да наставе своје образовање на медицинском факултету.

За ову школску годину примиће се 40 ученица и 30 ученика у старости од 15—25 година, који су свршили најмање четири разреда средње школе са положеним нижим течајним испитом. Школа ће бити интернатски уређена и ученици-це школоваће се о државном трошку.

Упис у ову школу вршиће се од 1—15 септембра 1947 год., али молбе за упис могу се већ одмах слати. Молбе својеручно написане са родним листом, школском свједоџбом и лијечарским увјерењем доставити Окружном народном одбору - одјељење за народно здравље и социјално старање Бања Лука.

Школа почиње са радом 15 IX 1947 г.

Из Окружног народног одбора Бања Лука одјелење за народно здравље

(1—2)

ОГЛАС

Позивају се сви они који имају нека потраживања од бившег дјечијег дома на Петричевцу, да од дана огласа па за 15 дана доставе прописне рачуна и признанице Министарству просјете. Послије овога рока неће се примати и исплаћивати ни један рачун.

Просјетно одјељење ОНО-а, бр. 8051

ОГЛАС

Омладинци који желе да уђу жандарски и тесарски занат могу се пријавити код Земаљског грађевинског предузећа у Бањој Луци. Услови пријема су: омладинац треба да има 4 разреда основне школе и да је навршио најмање 15 година старости.

Окружно грађевинско предузеће

број 10632/47